

नेपाल राजपत्र

भाग १

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २२] काठमाडौं, आषाढ १३ गते २०२६ साल [अतिरिक्ताङ्क १६

राष्ट्रिय पञ्चायत सचिवालयको
सूचना

श्री ५ महाराजाधिराजबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको बीसौं अधिवेशनलाई २०२६ साल आषाढ १३ गते रोज २ का दिन बक्सेको सम्बोधन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

शाही-सम्बोधन

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रवर्तुडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विहदावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र ॐरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्री श्रीमहाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सश समरविजयिनाम् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू,

हाम्रो राज्यारोहणको पहिलो वर्षमा पहिलो पटक राष्ट्रिय पञ्चायतको २० सौं अधिवेशनलाई सम्बोधन गर्दा यस अवसरमा पञ्चायत व्यवस्थाका प्रवर्तक हाम्रा परमपूज्य बुबाज्यूको सम्मानमा आउनु स्वाभाविक हो । बुबाज्यूको असामयिक स्वर्गारोहणले हामी सबै नेपालीलाई व्याकुल पारेको छ । यस अवस्थामा सबैले यो देशलाई उन्नतिको टाकुरामा लैजान आ-आफ्नो ठाउँबाट जो सकेको ठोस योगदान गरी मौसुमको सविच्छान्ताई पूरा गर्नसकीं, यही नै हाम्रो सर्वोपरि लक्ष्य र योजना हुनुपर्दछ ।

देशको परम्परा, भौगोलिक परिस्थिति र ऐतिहासिक अवस्थालाई हृदयङ्गम गरि-बक्सी स्वर्गवासी श्री ५ बुबाज्यूले देशलाई पञ्चायती व्यवस्था बक्सेको हो । लोक सम्मतिको आधारमा तलदेखि उठ्ठी सम्पूर्ण जनताको क्रियाशील सहयोग पाउने शासन व्यवस्थाको सञ्चालन गरी प्रजातान्त्रिक गतिशील र शोषणरहित समाजको सिर्जना गर्ने उद्देश्यले ल्याइएको यस व्यवस्थाको बलविहीनता, वर्ग समन्वय र विकेन्द्रीकरण जस्ता अतुलनीय सिद्धान्तहरूलाई नजल-बल्याई समयोचित सुधार गरी अझ बढी सुदृढ पार्न मेरो सरकार क्रियाशील रहनेछ ।

यही व्यवस्थाको माध्यमद्वारा देशको विकास र उन्नति हुन सक्दछ भन्ने हाम्रो दृढ धारणा र विश्वास भएकोले यस व्यवस्थाका मूलभूत सिद्धान्तहरूको आधारमा-राजनैतिक चालवाजीभन्दा विकास कार्यलाई प्रोत्साहन गर्ने, योजना बनाएर सोबमोजिम मात्र विकास कार्यहरूको सञ्चालन गर्ने, योजनामा तोकिएको कार्यक्रम पूरा गरी छाड्ने, मूल्याङ्कन गर्ने ठोस परिपाटी बसाल्ने, संख्यात्मक वृद्धिभन्दा गुणात्मक विकासलाई प्राथमिकता दिने र विकासको हर क्षेत्रमा जनतालाई सरीक गराई एक नेपालीलाई अर्को नेपालीसँग जुधाउने कुप्रयासलाई विफल तुल्याउने दृढ नीति मेरो सरकारले अपनाउनेछ । यसमा आइपर्ने समस्या र कठिनाइहरूको सामना गर्ने आज सबै पञ्चहरूले एक भई आपसी सद्भावना र समझदारीकासाथ मेरो सरकारलाई सहयोग पुऱ्याउनेछन् भन्ने हामीबाट आशा राखिबक्सेका छौं ।

पञ्चायती व्यवस्था देशभित्र अमन चैन कायम राखी आर्थिक तथा सामाजिक विकास गरी क्रमशः देशमा औद्योगीकरण गर्ने चाहन्छ- अज्ञानता र दरिद्रताबाट उत्पन्न समस्याहरूलाई जर्दैखि उखेली देशवासीहरूलाई हुर्कने, पढ्ने, खाने, लाउने र काम गर्ने मौका दिन चाहन्छ ।

यिनै मूलभूत नीतिको पृष्ठभूमिमा योजनाबद्ध तरीकाले देशको आर्थिक विकास गर्ने चालू प्रणालीमा तीब्रता ल्याउने मेरो सरकारले अठोट गरेको छ । त्यस अनुसार राष्ट्रिय विकास परिषद्को स्थापना गरिएको छ र योजना आयोगको पुनर्गठन पनि हुने भएको छ । राष्ट्रिय विकास कार्यक्रमहरूको सञ्चालनमा यथासम्भव क्षेत्रीय समुलत ल्याउन अधिराज्यलाई चार क्षेत्रमा बाँड्ने अनुसूचित विकास क्षेत्रको पञ्चायती योजनाको अन्तर्गत गरिएको छ ।

अधिराज्यको विकास प्रशासनको साथै केही हदसम्म सामान्य प्रशासनको सम्बन्धमा पनि राष्ट्रिय नीतिको अधीनमा रही वास्तविकता बुझ्ने, कार्य प्रगतिको लेखाजोखा गर्ने र आदेश, निर्देशन पुर्‍याउने काम कारवाई यी केन्द्रहरूमार्फत् गर्ने गराउने नीति मेरो सरकारले अपनाएको छ ।

गाउँफर्क राष्ट्रिय अभियानलाई व्यावहारिक र गतिशील बनाउन प्रयत्न गरिने भएको छ ।

हामीले अपनाएको विकास-मूलक नीतिलाई सकल पार्न देशव्यापी कार्यक्रमलाई दक्षताका साथ यथा समयमा सम्पन्न गराउनमा प्रशासन व्यवस्था, यातायात, सञ्चार र शिक्षाको महत्त्वलाई मेरो सरकारले महसूस गरेको छ । सोबमोजिम प्रशासकीय संगठन र कार्यविधिमा अध्ययन गरी समयानुसार सुधार गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । कानून र न्याय व्यवस्थामा समानानुक्रम सुधार ल्याउने उद्देश्यले कानून आयोगको गठन गरिएको छ ।

आर्थिक विकासको क्षेत्रमा यातायात विकासको महत्त्वलाई ध्यानमा राखी चालू पञ्चवर्षीय योजनामा यसलाई सर्वोपरि प्राथमिकता दिइएको छ । सोही योजनाको परिधिभित्र रही यातायात विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा क्षेत्रीय केन्द्रलाई जोड्ने सडकहरूको निर्माणमा पनि विशेष ध्यान दिइनेछ । सञ्चारका विभिन्न माध्यमहरूलाई विकासको लागि बढी प्रभावकारी बनाउन राष्ट्रिय सञ्चार सेवा योजनामा उल्लेख भएका कुराहरू सम्पन्न गर्नेतर्फ मेरो सरकार प्रयत्नशील रहनेछ ।

देशबाट भोक र रोग हटाउनु देशको आर्थिक विकासको एक मुख्य लक्ष्य हो । यस क्रममा कृषि प्रणालीलाई आधुनिकरण गरी क्षेत्रीय आधारमा कृषि विकास गर्ने मेरो सरकारको नीति हुनेछ । त्यस अनुसार मुलुकको हावापानी र भौगोलिक स्थितिमा मिल्ने गरी उत्तरी भेकमा पशुपालन, मध्यवर्ती पहाडी क्षेत्रमा फलफूल खेतीको विकास र तराईमा खाद्यान्न तथा नगदे बालीको विकासमा जोड दिइनेछ । यसरी क्रमशः अन्तमा तराई, पहाड र उच्च पहाडी भागको अर्थ व्यवस्था एक अर्काको पूरक हुनसक्ने गरी अधिराज्यको कृषि विकासमा प्राथमिकताको क्रममा विशेष जोड दिइनेछ । वन विकासतर्फ संरक्षण, सम्बर्धन र वैज्ञानिक परिचालनमा जोड दिइनेछ । कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्न वन, कृषि, सिंचाई र पुनर्वास कार्यक्रममा बढी समन्वय ल्याउने तथा भूमिसुधार कार्यक्रमलाई सुदृढीकरण गर्दै लैजाने पनि मेरो सरकारको नीति हुनेछ ।

त्यस्तै उद्योगको विस्तार र आधुनिकरणको साथै सर्वसाधारण जनताको लागि अत्यावश्यक विषयहरूलाई सरकारी क्षेत्रमा तथा अन्य विषयहरू यथासम्भव निजी क्षेत्रमा सञ्चालन गराउने र उद्योग व्यवसायलाई देशकै साधनको उपयोगबाट परिचालन गर्ने वातावरण तयार पार्ने मेरो सरकारको नीति हुनेछ । व्यापारको विविधीकरण गरी क्रमशः निर्यात बढाउने तथा आयात घटाउँदै लैजाने र आवश्यक वस्तुहरूको मूल्यमा स्थिरता ल्याउने प्रयत्न गरिनेछ ।

१३६० जलस्रोत र जलविद्युत सम्बन्धी सर्वेक्षण गरी विभिन्न स्थानहरूमा विद्युतीकरणको साथै चालू आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खानेपानी योजना पूरा गर्नेतर्फ पनि मेरो सरकारले ध्यान दिनेछ । पर्यटन व्यवसायको महत्त्वलाई ध्यानमा राखी तयार गरिएको गुरुयोजनाबमोजिम आगामी आर्थिक वर्षदेखि पर्यटन विकास कार्यक्रमलाई विभिन्न चरणमा कार्यान्वित गरिनेछ ।

राष्ट्रिय एकतालाई सुदृढ गराउने, काम माम दिलाउने, नेपाली प्रतिभा, संस्कृति, साहित्य र कलाको विकासको साथै शिक्षित नेपाली समुदायलाई स्वावलम्बी, परिश्रमी र विकासको लागि चेतनशील बनाउन ज्ञान, विज्ञान र प्राविधिक ज्ञानको प्रोत्साहन गर्ने हेतुले तयार पारिएको राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजनालाई मेरो सरकारले दृढताका साथ लागू गर्दै जानेछ । स्वास्थ्य सेवालाई बढी मुलभ र सुव्यवस्थित गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण गरिनेछ र प्रतीकारात्मक सेवालाई बढी प्राथमिकता दिइनेछ ।

आर्थिक विकास आयोजनाहरू महत्वाकांक्षी तर्फै यथार्थवादी हुनु अत्यावश्यक छ भन्ने कुरा महसुस गरी मेरो सरकारले सोबमोजिम राष्ट्रिय विकास नीति अवलम्बन गरेको छ र यस्ता योजनाहरू सफलतापूर्वक कार्यान्वयन गरी योजनाप्रति जनताको विश्वास प्राप्त गर्ने तथा प्रशासनमा पनि आत्म-विश्वास गराउने उद्देश्यले चालू पञ्चवर्षीय योजनालाई आधार बनाई सोही योजनाको परिधिभित्र रही त्यसबाट दुईवर्षे कार्यक्रम बनाई आर्थिक वर्ष २०२१/३० देखि लागू गर्ने निर्णय गरेको छ ।

परराष्ट्र-नीतितर्फ देशको परम्परा, भौगोलिक अनिवार्यता र विश्वशान्तिको समेत ध्यान गरेर अग्रगण्यको असंलग्नताको नीतिमा दृढ रही समानता, स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, क्षेत्रीय अखण्डता र शान्तिपूर्ण सह-अस्तित्वको सिद्धान्तहरूको आधारमा संसारका सबै देशहरू र खासगरी छिमेकी राष्ट्रहरूसँग रही आएको सुखद मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई अझ दिगो र दुरिलो पार्दै लैजाने मेरो सरकारको नीति कायम नै रहनेछ ।

दक्षिण एशियाली उप महाद्वीपमा स्थायी शान्ति र पारस्परिक सहयोगको वातावरण सिर्जना तथा कायम गर्नमा भारत तथा पाकिस्तानका बीच हुने भएको शीर्षस्थ सम्मेलन सकल सिद्ध होस् भन्ने मेरो सरकार कामना गर्दछ । साथै संयुक्त राज्य अमेरिकाको जनवादी गणतन्त्र चीन र सोभियत संघका साथ हालै स्थापित भएका ठोस सम्पर्कहरूबाट विश्वमा तनाउ घट्दैजाने हामी आशा राखिरहेका छौं ।

संयुक्त राष्ट्र संघमा गत वर्ष चीनले न्यायोचित स्थान पाएकोले उक्त संस्थाको विश्वव्यापकतामा अभिवृद्धि भई बढी प्रभावकारी हुने ठोस वातावरण सृष्टि भएको छ भन्ने हामीलाई विश्वास छ ।

हाम्रो राष्ट्रिय विकासको क्षेत्रमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहायता दिने सबै मित्र-राष्ट्रहरू र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूप्रति हामी कृतज्ञता ज्ञापन गरिरहन्छौं ।

०३६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

अन्तर्गत, प्रत्येक देशवासी र पञ्चहरूको एकता र सहयोगले पञ्चायत व्यवस्थाको माध्यमबाट जनताको शासनात्मक जस्ता मौलिक आवश्यकताहरू पूरा गर्ने स्वतन्त्र नेपाल र नेपालीको सर्वाङ्ग अक्षुण्ण रहन मेरो सरकार सफल होस् भन्ने हामीबाट कामना गरिरहनेछौं ।

जय नेपाल !

आज्ञाले-

जंगबहादुर चन्द

राष्ट्रिय पञ्चायतको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखानामा मुद्रित ।

१३९

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

१४९
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।